Студијски програм: Докторске академске студије – *Студије наука безбедности*

Назив предмета: МЕЂУНАРОДНИ КРИМИНАЛИТЕТ И БЕЗБЕДНОСТ

Наставник:, др Божидар Бановић, редовни професор, др Младен Милошевић, ванредни професор, др Александра Илић, доцент

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 10

Циљ предмета:

Циљ предмета је упознавање студената и развијање способности за разумевање међународних кривичних дела, што подразумева, с једне стране, међународне злочине, односно међународна кривична дела у ужем смислу (геноцид, ратни злочини, злочини против човечности и злочини против мира) која су утврђена Римским статутом и у примарној су надлежности Међународног кривичног суда, а са друге стране оне облике криминалитета који се третирају као међународни с обзиром на њихову природу, односно чињеницу да углавном имају транснационалну димензију – дела тероризма, организованог криминалитета и криминалитета корпорација (финансијски криминалитет) са посебним акцентом на феномен прање новца. Сузбијање међународног криминалитета, значајно је са становишта безбедности сваке државе, али има и глобални безбедносни значај. Циљ овог предмета је разумевање свих кривичних аспеката поменутих облика криминалитета – кривичноправних (материјални, процесни и извршни) и криминолошких у ширем смислу. Циљ предмета је и развијање способности за анализу и тумачење релевантних међународних докумената који се односе на поменуте форме криминалитета (повеље, статути, међународни уговори и конвенције), односно његове различите аспекте и с тим у вези рад најзначајнијих међународних организација а посебно оних које су непосредно укључене у сузбијање таквог криминалитета попут Интерпола и Еуропола. Сузбијање свих облика међународног криминалитета захтева постојање одговарајућих механизама на правосудном плану, па је циљ овог предмета и усвајање знања о систему међународног кривичног правосуђа, пре свега о Међународном кривичном суду и ad hoc трибуналима. Циљ овог предмета је и усвајање знања о правним, политичким и безбедносним механизмима међународне правне помоћи у кривичним стварима, као инструментима за ефикасније истраживање, процесуирање, суђење и извршење кривичних санкција за кривична дела међународног криминалитета.

Исход предмета:

Студенти ће бити у стању да анализирају, тумаче и разумеју релевантне међународне правне документе који третирају проблематику међународних кривичних дела (у ужем и ширем смислу), односно да схвате специфичности међународног криминалитета и његов потенцијал безбедносно угрожавајуће појаве на националном, регионалном и глобалном нивоу. Такво знање ће омогућити студентима да разумеју важност истраживања и кривичног гоњења међународних кривичних дела у контексту националне и међународне безбедности. Након изучавања овог предмета студенти ће бити у стању да разумеју различите димензије посматрања, проучавања, анализирања, нормативног уређења, спречавања и процесуирања међународног криминалитета. Развиће способност анализирања и тумачења релевантних нормативних аката који су основа за сузбијање међународног криминалитета и улоге релевантних међународних организација у том смислу. Студенти ће стећи способност да разумеју и објасне организацију и функционисање механизма међународног кривичног правосуђа и моћи ће да упоређују тај механизам са националним оквиром поступања. Овај курс ће им омогућити и да разумеју све важне механизме међународне правне помоћи у кривичним стварима а научиће и да препознају у којим случајевима се јавља потреба за одговарајућим облицима такве помоћи што је од кључне важности и за унапређење безбедности држава.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. **Међународни криминалитет у ужем смислу**: геноцид, ратни злочини, злочини против човечности и злочини против мира

2. **Међународни криминалитет у ширем смислу:** тероризам, организовани криминалитет, криминалитет корпорација

3. **Нормативни оквир међународног криминалитета**: повеље, статути, међународни уговори и конвенције

4. **Међународно кривично правосуђе**: Међународни кривични суд, ad hoc трибунали, специјални и хибридни међународни судови, ad hoc трибунал за бившу Југославију

5. **Међународна правна помоћ у кривичним стварима**: изручење окривљеног или осуђеног (екстрадиција), преузимање и уступање кривичног гоњења, извршење кривичне пресуде и остали облици међународне правне помоћи, механизми међународне правне помоћи у кривичним стварима на нивоу Савета Европе и Европске Уније

6. **Сузбијање међународног криминалитета и национална и међународна безбедност**

Практична настава

1. Анализа праксе Међународног кривичног суда и ad hoc трибунала за бившу Југославију
2. Анализа процесуирања међународних злочина и других међународних кривичних дела пред домаћим судовима

3. Анализа праксе међународне правне помоћи у кривичним стварима на примеру Републике Србије
4. Дебата на тему улоге међународних организација у сузбијању међународног криминалитета

Литература:

Обавезна:

Бановић, Б., Бејатовић С., (2012) Основи међународног кривичног права, Службени гласник, Београд
Kaseze, A., (2005) Међународно кривично право (превод), Београд, Београдски центар за људска права
Schabas, W., Bernaz, N., (ур.) (2011) Routledge handbook of international criminal law, New York
Деган, В.Ђ., Павишић Б., Беширевић, В., (2011) Међународно и транснационално кривично право, Службени гласник и Правни факултет Универзитета Унион, Београд.
Шкулић, М., (2005) Међународни кривични суд, Досије – Правни факултет у Београду, Београд.
Закон о сарадњи са Међународним кривичним судом („Службени гласник РС“, бр. 72/2009)
Закон о међународној правној помоћи у кривичним стварима („Службени гласник РС“, бр. 20/2009)

Допунска:

Cassese,A., Gaeta, П., анд Jones, J. R.W.D., (eds.), (2002) The Rome Statute of the International Criminal Court: A Commentary, Oxford: Oxford University Press,
Јосиповић, И., Крапац, Д., Новоселец, П., (2001) Стални међународни кривични суд, Народне новине и Хрватски правни центар, Загреб.
Павишић, Б., (2006) Казнено право Вијећа Европе, Голден маркетинг, Загреб,
Schabas, W.A., (2006) The UN International Criminal Tribunals: The Former Yugoslavia, Rwanda and Sierra Leone, Cambridge,
Cryer, R., Friman, H., Robinson, D., and Wilmshurst, E., (2007) An Introduction to international criminal law and procedure, New York, Cambridge University Press.
Schabas, W.A., (2007) An Introduction to the International Criminal Court, Cambridge: Cambridge University Press.
Иванишевић, Б., Илић, Г. П., Вишњић, Т. и Јањић, В, (2008) Водич кроз Хашки трибунал, Заједнички злочиначки подухват, Мисија ОЕБС Београд.
Шкулић, М., (ур.), (2011) Зборник радова: Ратни злочини и други основни институти међународног кривичног права, Удружење јавних тужилаца и заменика јавних тужилаца, Београд.
Бановић, Б., (2010) Заједнички истражни тимови као облик међународне кривичноправне сарадње, Зборник радова: “Правни систем Србије и стандарди Европске уније и Савета Европе”, Књига 5, Крагујевац.
Бановић, Б., (2010) Европски налог за хапшење, Зборник радова “Кривично законодавство Србије и стандарди Европске уније”, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу, Београд,.
Бановић, Б., Селективно кривично гоњење пред међународним кривичним судовима, Ревија за криминологију и кривично право 2-3/2011, Београд
Бановић, Б., (2011) Трећи стуб Европске Уније и начело међусобног признавања судских одлука у кривичним стварима, У: Кривично законодавство Србије и стандарди Европске Уније, Крагујевац,.
Бановић, Б., Гајић, Г., (2011) Командна одговорност као вид одговорности, зборник радова „Криминалистичко форензичка истраживања“ , Бања Лука.
Бановић, Б., (2016) Обезбеђење доказа кроз међународну кривичноправну сарадњу - стандарди Европске Уније и домаће законодавство и пракса, Европске интеграције и казнено законодавство : (Поглавље 23 - норма, пракса и мере хармонизације), Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу и Intermex, Београд.
Бановић, Б., (2017) Међународна кривичноправна сарадња и адекватност борбе против криминалитета, Зборник радова: Реформски процеси и поглавље 23 (годину дана после) : кривичноправни аспекти, Српско удружење за кривичноправну теорију и праксу и Intermex, Београд.

Број часова активне наставе: 24	**Предавања: 6**	**Студијски истраживачки рад: 18**

Методе извођења наставе: Настава ће бити реализована кроз предавања, панел дискусије, расправе, консултације, есеје и семинарски рад.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Знање ће се проверавати кроз перманентно праћење рада студената и вредновање њиховог доприноса у дискусијама, кроз оцену есеја и семинарског рада и кроз оцену на усменом испиту.

Предиспитне обавезе	**Поена**	**Завршни испит**	**Поена**
активност у току предавања	**20**	писмени испит	
практична настава		усмени испит	
Семинари	**80**		
Укупно:	**100**		
	100		